

Transport

Avalik bussiliin
191 Tallinn-
Saue-Tallinn
alustab 25.
septembril lk 2

Valimised 2017

Kes
kandideerivad
uue Saue valla
volikokku?
lk 4

Uus IT-lahendus

Saue linna
huvitegevuse
e-pood - mis
see on?
lk 5

Sport

Lauri Malsroos
tuli medalitele
rattaorienteerumise
EM-il ja MM-il
lk 6

Sünnipäev

Saue
koduloolased
tähistavad
seltsingu 15.
sünnipäeva lk 11

Muusikasügis kogub tuure lk 8, 11

SAUE SÕNA

NR 17 (493)
22. september
2017

Saue Linnavolikogu ja Saue Linnavalitsuse infoleht

Õhtujooksu start

Kolm kiiremat jooksjat vasakult: Kaur Kase, Ats Sõnajalg, Mario Mustasaar

Sauelased armastavad sportida

Terje Toomingas
Saue Spordikeskuse juhataja

Mõnus jooksuilm meelitas 15. septembril XI Saue õhtujooksule pea 500 jooksjat. 5-kilomeetrisel põhidistantsil sai tulemuse lõpuprotokollis 316 spordisõpra, staadioni lastejooksudel oli osalejaid 173.

5-kilomeetrine põhidistants algas Saue Gümnaasiumi eest. Rada kulges mööda Saue kergliiklusteid ja tänavaid: Tule põik - Kadakamarja - Tule - Kuu-

Suur tänu XI Saue Õhtujooksu sponsoritele: Lantmännen Unibake, Keila Tarbijate Ühistu ja Lounge Loft.

Aitäh Saue Linnavalitsus, Saue Linnavarahaldus, Saue Gümnaasiumi kehalise kasvatuse õpetajad, Road Service OÜ, G4S Eesti AS, Põhja Politseiprefektuur, KT Timing, Sportland Eesti AS, Rademar OÜ, Halika Õunatalu OÜ, Digi Ronk OÜ, Gravex Balti OÜ, Goodmark OÜ, Briljantkäsi OÜ, Liss Viilma, Siiri Gelkova, Lehte Kilp, Brigitta Toomingas, Kelli Kõluvere, Jaan Toomingas ja Robin Orgulas.

seheki - Laastu - Pärnasalu - Kauguse - finiš.

Jooksjad saatis teele linna-
pea Harry Pajundi, laulis Saue

Poistekoor Elviira Alamaa juhendamisel. Autasustamisel esines showgrupp Vikerkaar, juhendajad Elo Marika Kongo ja Gerly Aadli.

XI Saue õhtujooksu võitis Ats Sõnajalg ajaga 15.25 Sparta spordiklubist. Talle järgnes Kaur Kase ajaga 15.30. Kolmanda koha saavutas Mario Mustasaar Sparta/Alternatiivis spordiklubist ajaga 16.16.

Kiireim naine oli Maris Terno ajaga 18.51 spordiklubist Saue Tammed. Teisena jõudis finišisse Susan Pihelgas samuti spordiklubist Saue Tammed. Susani aeg oli 20.35. Kolmandaks tuli Katriin Ivanov, aeg 20.48.

Suurima kollektiivi karikas läks tänava Saue Jalgpalliklubile - ühtekokku ligi 140 liiget lastejooksudel ja põhidistantsil.

Sel korral oli väljas rekordiliselt 35 vähemalt kolmeliikmelist perekonda, kes osalesid jooksul täiskoosseisus.

Lõpuprotokollis leiate veebi-aadressil www.sauespordikeskus.ee/stardiprotokollid-2017.

Kohtumiseni sarja „Saue-lane liikuma” orienteerumise etapil 7. oktoobril Saue staadionil algusega kell 12.

Lastejooksud staadionil, stardivad 7-8-aastased tüdrukud ja poisid

35 perekonda, kes osalesid jooksul täies koosseisus.

Fotod: Brigitta ja Terje Toomingas

Avalik bussiliin Tallinn-Saue Tallinn

Saue Sõna

Harjumaa Ühistranspordikeskus (ÜTK) sõlmis 14. septembril AS-iga Hansabuss Harju maakonna edela suuna avaliku teenindamise lepingu, mille kohaselt alustab bussiliin 191 Tallinn-Saue-Tallinn tööd 25. septembril 2017.

Uuel liinil kehtib Tallinna ja Harjumaa e-pileti süsteem, liin on käigus 12 korda tööpäeval ja viis korda nii laupäeval, püha-

Liinil 191 kehtivad II piletitsooni hinnad

- ◇ Sularaha üksipilet 1,60 eurot
- ◇ E-rahaga üksipilet 1,28 eurot
- ◇ Sooduspilet Saue linna elanikule 1,10 eurot
- ◇ Harju maakonna liinide 30 päeva kaart 32 eurot
- ◇ Tallinna ja Harju maakonna 30 päeva kaart 44 eurot

päeval kui riiklikel pühadel.

Kõik senised Tallinn-Saue-Tallinn bussiliinil kehtinud

sõidusoodustused Saue linna elanikele - see on põhikoolide, gümnaasiumide ja kutseõppe-

asutuste (v.a keskkoolide baasil kutse omandajad) õpilastele, pensionäridele ja töövõimetuspensionäridele, keskmise ja raske puudega 16-aastastele ja vanematele isikutele, kõrgkooli üliõpilastele vanuses kuni 26 eluaastat (kaasa arvatud) ning kolme- ja enama alaealise lapsega vanematele - rakenduvad ka avalikul bussiliinil.

Sõidusoodustuse tõendamiseks peab olema kaasas, nagu varemgi, isikut tõendav doku-

ment ja isikustatud ühiskaart, õpilastel elektrooniline õpilaspilet, üliõpilastel üliõpilaspilet või muu pilete.ee lehel isikustatud kaart, mis sisuliselt toimib nagu ühiskaart.

Sooduspiletid on liinipiiranguga, kehtivad vaid liinil 191 ja nendega ei saa ümber istuda muudele maakonnaliinidele.

Sõiduõiguse omamiseks peab tavaliselt ostma sularaha eest üksipileti bussijuhilt või omama ühiskaarti, millele saab

TALLINN - SAUE - TALLINN TÖÖPÄEV ALATES 25.09.2017														LAUPÄEV, PÜHAPÄEV ja RIIKLIKUD PÜHAD ALATES 25.09.2017				
Kontrollpeatus/ Liini nr	Tsoon	191	191	191	191	191	191	191	191	191	191	191	191	191	191	191	191	191
Balti jaam 3	1	06:15	07:50	09:00	10:30	12:10	13:30	14:50	16:00	17:00	18:10	19:30	21:00	09:30	14:00	17:10	20:00	23:00
Viru	1	06:21	07:56	09:06	10:36	12:16	13:36	14:56	16:06	17:06	18:16	19:36	21:05	09:35	14:05	17:15	20:05	23:05
Vabaduse väljak	1	06:22	07:57	09:07	10:37	12:17	13:37	14:57	16:07	17:07	18:17	19:37	21:06	09:36	14:06	17:16	20:06	23:06
Kosmos	1	06:23	07:58	09:08	10:38	12:18	13:38	14:58	16:08	17:10	18:18	19:38	21:07	09:37	14:07	17:18	20:07	23:07
Tallinn-Väike	1	06:26	08:01	09:11	10:41	12:21	13:41	15:01	16:13	17:17	18:22	19:42	21:10	09:40	14:10	17:23	20:11	23:10
Kalev	1	06:27	08:02	09:12	10:42	12:22	13:42	15:03	16:17	17:22	18:23	19:43	21:11	09:41	14:11	17:24	20:12	23:11
Risti	1	06:31	08:06	09:16	10:46	12:26	13:46	15:08	16:21	17:29	18:28	19:47	21:14	09:45	14:15	17:30	20:16	23:14
Valdeku	1	06:34	08:09	09:19	10:49	12:29	13:49	15:11	16:24	17:33	18:32	19:50	21:17	09:48	14:18	17:34	20:19	23:17
Hiiu	1	06:38	08:13	09:23	10:53	12:33	13:53	15:15	16:28	17:37	18:36	19:54	21:20	09:52	14:22	17:37	20:23	23:20
J. V. Jannseni	1	06:40	08:15	09:25	10:55	12:35	13:55	15:17	16:30	17:38	18:38	19:55	21:21	09:54	14:24	17:38	20:24	23:21
Vikerkaare	1	06:41	08:16	09:26	10:56	12:36	13:56	15:18	16:31	17:40	18:39	19:57	21:23	09:55	14:25	17:39	20:26	23:22
Vana-Pääsküla	1	06:44	08:19	09:29	10:59	12:39	13:59	15:21	16:34	17:43	18:42	20:00	21:26	09:58	14:28	17:43	20:28	23:25
Nõlvaku	2	06:45	08:20	09:30	11:00	12:40	14:00	15:22	16:35	17:44	18:43	20:01	21:27	09:58	14:29	17:44	20:29	23:26
Laagri	2	06:46	08:21	09:31	11:01	12:41	14:01	15:23	16:36	17:45	18:44	20:02	21:28	09:59	14:30	17:45	20:30	23:27
Urda	2	06:47	08:22	09:32	11:02	12:42	14:02	15:24	16:37	17:46	18:45	20:03	21:29	10:00	14:31	17:46	20:31	23:28
Saue tee	2	06:52	08:27	09:37	11:07	12:47	14:07	15:29	16:43	17:51	18:50	20:08	21:33	10:04	14:36	17:50	20:35	23:32
Paulig	2	06:53	08:28	09:38	11:08	12:48	14:08	15:30	16:46	17:52	18:51	20:09	21:35	10:06	14:37	17:52	20:37	23:33
Tule	2	06:54	08:29	09:39	11:09	12:49	14:09	15:31	16:47	17:53	18:52	20:10	21:35	10:07	14:38	17:52	20:37	23:34
Pärnasalu	2	06:55	08:30	09:40	11:10	12:50	14:10	15:32	16:48	17:54	18:53	20:11	21:36	10:08	14:39	17:53	20:38	23:35
Saue linnavalitsus	2	06:56	08:31	09:40	11:10	12:51	14:11	15:33	16:49	17:55	18:54	20:11	21:37	10:09	14:40	17:54	20:39	23:35
Saue	1	06:57	08:32	09:42	11:11	12:52	14:12	15:34	16:50	17:56	18:55	20:12	21:38	10:10	14:41	17:55	20:39	23:36
Saue raudteejaam	1	06:58	08:33	09:42	11:12	12:53	14:13	15:35	16:51	17:57	18:56	20:13	21:39	10:11	14:42	17:56	20:40	23:37
Laastu	1	06:59	08:34	09:44	11:13	12:54	14:14	15:36	16:52	17:58	18:57	20:15	21:40	10:12	14:43	17:57	20:42	23:39
Rauna	1	06:59	08:34	09:44	11:14	12:54	14:14	15:36	16:52	17:59	18:57	20:15	21:41	10:12	14:43	17:58	20:42	23:39
Tökke	1	07:00	08:35	09:45	11:15	12:55	14:15	15:37	16:53	18:00	18:58	20:16	21:42	10:13	14:44	17:59	20:43	23:40

Vedaja: AS HANSABUSS, Infotelefon 5040184, e-post info@harjuytk.ee, www.harjuytk.ee, www.peatus.ee

Lemmikloomade pidamine

Kati Kuldmaa
Haldusinspektor

Lemmikloomade pidamist reguleerivad seadused ja eeskirjad. Saue linna koerte ja kasside pidamise eeskiri paneb lemmikloomade omanikule kohustusi ja nõudeid.

Lemmikloomade pidamine on lubatud pidada omanikule kuuluvas või valduses olevas ehitises või alal nii, et on välistatud ta väljapääs ja inimestele või teistele loomadele kallaletung.

Omanik vastutab, et lemmikloom ei ohusta inimesi ega tekita neile kahju. Lemmikloomaga on keelatud viibida staadionil, mänguväljakul ja üldkasutatavas hoones.

Omanikul on kohustus koristada avalikus kohas lemmikloomade väljaheidet, vaktsineerida lemmikloom ja paigaldada talle mikrokiip, mis tuleb registreerida lemmikloomade registris.

Ühelgi juhul ei ole lubatud looma õhupüüest tulistada. See on julm kohtlemine, mis on karistatav karistusseadustiku § 264 järgi kuni aastase vangistusega.

Puulehtede tasuta äravedu Saue linna elanikelt

Saue Linnarahaldus

Saue Linnarahaldus korraldab alates 23. oktoobrist linna elanikele puulehtede tasuta äraveo.

Puulehed tuleb paigutada tugevatesse kuni 150-liitrisse kilekottidesse ja sellises koguses, mis välistab kottide rebenemise. Kotid tuleb paigutada tänaväärsele haljasalale alates 23. oktoobrist nii, et need ei segaks liiklust.

Saue Linnarahaldus ei vastuta, kui keegi pahatahtlikult tänaväärsele alale paigutatud kotid lõhub. Koti rebenemisel koristab maha pudenenud lehejätmed kinnistu omanik.

Puulehtede tasuta äraveoks on kohustus end kindlasti kirja panna Saue Linnarahalduse telefoninumbril 679 0213 või e-posti aadressil marju.norvik@saue.ee. Leheveo tellimise viimane päev on 16. oktoober.

Registreerimisel palume kõigil huvitatuil esitada järgnevad andmed: nimi, aadress ja puulehtede orienteeruv kogus, mida plaanitakse üle anda.

Igalt aadressilt viiakse lehekotid ära ainult ühe korra. Kottide äravedu võib kesta kuni 27. novembrini.

NB! Arusaamatuste vältimiseks palume kilekottidesse teisi jäätmeliike mitte panna.

Meie lasteaia 55.sünnipäeva tähistav

PIDULIK AKTUS

toimub lasteaia muusikasaalis

reedel, 13.oktoobril 2017

kell 14.00

Osalema ootame
koostööpartnereid
endisi ja praeguseid
töötajaid

alustab 25. septembril

laadida e-raha üksipiletite ostmiseks või osta 30 päeva perioodipileteid.

Täishinnaga üksipiletiga on õigus sõita ja ümber istuda kõikidel maakonna avalikel liinidel piletile märgitud kehtivusaja jooksul.

Piletitooteid ja raha saab ühiskaardile laadida müügipunktides, pileet.ee lehel, telefoni teel või paberraha eest bussijuhi juures (5, 10, 15, 20, ... eurot).

Ühiskaartide ja piletitoodete müügiinfo

◇ Telefon 6118000 (tasuta)

◇ Telefon 11800
(0,74 eurot minut)

◇ info@pilet.ee

◇ www.pilet.ee

Sõiduplaanid
www.peatus.ee

Uue liini käivitamisel võib esimese nädala-paari jooksul olla tõrkeid. Harjumaa ÜTK ja Saue Linnavalitsus paluvad mõistvat suhtumist ja vabandavad ette tekkida võivate ebamugavuste pärast.

Näiteks - kui teil on liinil 191 soodussõiduõigus ja süsteem nõuab mingil põhjusel pileti ostmist, saate raha pileti olemasolul Harjumaa ÜTK-lt tagasi.

Kontakt

◇ MTÜ Harjumaa Ühistranspordikeskus, www.harjuytk.ee, telefon 640 6780, 5343 4882

◇ Vedaja AS Hansabuss, telefon 504 0184.

◇ Saue Linnavalitsus, telefon 679 0180

HANSA BUS

**MTÜ HARJUMAA
ÜHISTRANSPOORDIKESKUS**

TALLINN - SAUE - TALLINN TÖÖPÄEV														LAUPÄEV, PÜHAPÄEV ja RIIKLIKUD PÜHAD				
Tökke	2	06:40	07:20	08:50	10:00	11:30	13:10	14:30	15:50	17:10	18:10	19:10	20:35	07:30	10:20	15:00	18:10	21:00
Rauna	2	06:41	07:21	08:51	10:01	11:31	13:11	14:31	15:51	17:11	18:11	19:11	20:36	07:31	10:21	15:01	18:11	21:01
Laastu	2	06:41	07:21	08:51	10:01	11:31	13:11	14:31	15:51	17:11	18:11	19:11	20:36	07:31	10:21	15:01	18:11	21:01
Saue raudteejaam	2	06:43	07:23	08:53	10:03	11:33	13:13	14:33	15:53	17:13	18:13	19:13	20:38	07:33	10:25	15:03	18:13	21:03
Saue	2	06:44	07:24	08:54	10:04	11:34	13:14	14:34	15:54	17:14	18:14	19:14	20:39	07:34	10:25	15:04	18:14	21:04
Saue linnavalitsus	2	06:46	07:26	08:56	10:06	11:36	13:16	14:36	15:56	17:16	18:16	19:16	20:41	07:36	10:28	15:06	18:16	21:06
Pärnasalu	2	06:47	07:27	08:58	10:07	11:37	13:17	14:37	15:57	17:17	18:17	19:17	20:42	07:37	10:29	15:07	18:17	21:07
Tule	2	06:49	07:29	08:59	10:09	11:39	13:19	14:39	15:59	17:19	18:18	19:18	20:43	07:39	10:31	15:09	18:18	21:08
Paulig	2	06:50	07:30	09:01	10:10	11:40	13:20	14:40	16:00	17:20	18:19	19:19	20:44	07:40	10:33	15:10	18:19	21:09
Saue tee	2	06:53	07:33	09:04	10:13	11:43	13:23	14:43	16:03	17:23	18:22	19:22	20:47	07:43	10:36	15:13	18:22	21:12
Saue tee	2	06:54	07:34	09:05	10:14	11:44	13:24	14:44	16:04	17:24	18:23	19:23	20:48	07:44	10:37	15:14	18:23	21:13
Urda	2	07:00	07:40	09:10	10:19	11:48	13:27	14:49	16:09	17:29	18:27	19:27	20:51	07:50	10:42	15:19	18:27	21:17
Laagri	2	07:01	07:41	09:11	10:20	11:49	13:28	14:50	16:10	17:30	18:28	19:28	20:52	07:50	10:43	15:20	18:28	21:18
Nõlvaku	2	07:02	07:42	09:11	10:20	11:49	13:29	14:50	16:10	17:30	18:28	19:28	20:52	07:51	10:43	15:20	18:29	21:18
Vana-Pääsküla	1	07:03	07:43	09:13	10:22	11:51	13:30	14:52	16:12	17:32	18:30	19:30	20:54	07:53	10:45	15:22	18:30	21:20
Vikerkaare	1	07:05	07:46	09:15	10:24	11:53	13:32	14:54	16:14	17:34	18:32	19:32	20:56	07:55	10:47	15:25	18:32	21:22
J. V. Jannseni	1	07:06	07:48	09:16	10:25	11:54	13:33	14:55	16:15	17:35	18:33	19:33	20:57	07:56	10:48	15:25	18:33	21:22
Hiiu	1	07:07	07:49	09:16	10:25	11:54	13:34	14:55	16:15	17:35	18:33	19:33	20:57	07:57	10:48	15:26	18:34	21:23
Valdeku	1	07:09	07:52	09:19	10:28	11:57	13:36	14:58	16:18	17:38	18:36	19:36	21:00	08:00	10:51	15:29	18:36	21:26
Risti	1	07:12	07:57	09:23	10:31	12:00	13:39	15:01	16:21	17:41	18:39	19:39	21:03	08:04	10:54	15:32	18:39	21:29
Järve	1	07:15	08:00	09:26	10:34	12:03	13:42	15:04	16:24	17:44	18:42	19:42	21:06	08:06	10:57	15:35	18:42	21:32
Kalev	1	07:19	08:03	09:30	10:38	12:07	13:46	15:08	16:28	17:48	18:45	19:46	21:10	08:08	11:01	15:38	18:46	21:35
Tallinn-Väike	1	07:21	08:05	09:32	10:40	12:09	13:48	15:10	16:30	17:50	18:47	19:47	21:11	08:10	11:03	15:40	18:47	21:37
Kosmos	1	07:25	08:09	09:36	10:44	12:13	13:52	15:14	16:34	17:54	18:52	19:51	21:15	08:14	11:07	15:45	18:51	21:41
Vabaduse väljak	1	07:26	08:10	09:37	10:45	12:14	13:53	15:15	16:35	17:55	18:53	19:51	21:15	08:15	11:08	15:46	18:52	21:41
Viru	1	07:28	08:12	09:40	10:47	12:16	13:55	15:17	16:37	17:57	18:55	19:53	21:17	08:17	11:10	15:48	18:54	21:43
Mere puiestee	1	07:29	08:13	09:41	10:48	12:17	13:56	15:18	16:38	17:58	18:56	19:54	21:18	08:18	11:11	15:49	18:55	21:44
Balti jaam	1	07:33	08:17	09:45	10:53	12:22	14:01	15:23	16:43	18:03	19:00	19:58	21:22	08:22	11:16	15:54	19:00	21:48

Ülevaade Saue Linnavalitsuse istungitest

Sirje Piirsoo

Saue Linnavalitsuse 13. septembri istungi päevakorras oli 28 küsimust.

Saue Linnavalitsus

- ◇ Kehtestas täiendava teenustasu sotsiaaltranspordile ja kliendi omaosaluse suuruse.
- ◇ Muutis Saue Linnavalitsuse 2016. aasta 13. aprilli korraldust nr 120 „Sotsiaalteenuste hindade kinnitamine“.
- ◇ Määras hooldaja viiele puudega isikule.
- ◇ Otsustas maksta sissetulekust sõltuvat sotsiaal- ja tervisetoeatust kogusummas 1280 eurot 15 abivajajale ja perioodilist sotsiaaltoetust kuuks.
- ◇ Otsustas hüvitada kahe õpilase õpilaskodu kulud

perioodil 1. september 2017 kuni 31. august 2018.

- ◇ Kinnitas Telje tn 7 üksikelaamu laiendamise projektee-rimistingimused.
- ◇ Väljastas ehitusloa Koondise tn 9, 11 ja 13 korterelamute rekonstrueerimiseks.
- ◇ Kinnitas katastriüksuste liitmisel moodustatava katastriüksuse aadressi ja sihtotstarbe: Ladva tn 1 / Ridva põik 1, riigikaitsemaa.
- ◇ Otsustas tasuda kahe õpilase erakooli õppemaksu perioodil 1. september kuni 31. detsember 2017.
- ◇ Kinnitas Saue Gümnaasiumi huviringide tasu 2017.-2018. õppeaastaks. Kuu-tasu õpilase kohta on järgmine: käsitööring 7 eurot, näitering 8 eurot, roboti-karing 10 eurot, modelleeri-

mine / blender 7 eurot.

- ◇ Eraldas HOBZone Spordiklubi MTÜ-le huvihariduse ja -tegevuse toetust drooniringi töö alustamiseks vajalike vahendite ostmiseks ning tegevuskulude katteks kogusummas 2850 eurot.
- ◇ Andis Saue Spordikeskusele üle kasutamiseks laua- ja sülearvuti ning monitori.
- ◇ Väljastas OÜ-le JK Taverni müügipileti grillautos grillitud lihatoodetega kauplemiseks Ridva tänava ääres igal reedel kell 11-20 kuni 13. september 2018.
- ◇ Koondas ühinemislepingu ja teenistujate sooviavalduse alusel ning seoses haldusterritoriaalse korralduse muutmisega Saue Linnavalitsuse koosseisust järgmised ametikohad: finantsjuht,

keskkonna ja maakorralduse spetsialist, maakorralduse peaspetsialist, referent, sotsiaalabispetsialist, linna-sekretär.

- ◇ Nõustus Saue Spordikeskuse korraldatava sarja „Saelane liikuma“ orienteerumise etapi läbiviimisega 7. oktoobril kell 11-14 Saue staadionil ja selle lähimbruses.
- ◇ Tunnustas tänukirjaga Saue linna kui kohaliku omavalitsuse moodustamises ja linna või linnaasutuste arengus aktiivselt osalenud töötajaid.
- ◇ Kinnitas väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse „Saue vallamaja projekteerimine“ hankedokumendid.
- ◇ Otsustas Saue lasteaia Midrimaa 55. sünnipäeval

tänukirjaga tunnustada pika-aegse südamega tehtud töö eest lasteaia logopeedi Helle Torimit ja lasteaia kokka Anna Hõbesalu.

- ◇ Suunas volikokku otsuste „Teenetemärgiga autasutamine“ ja „Erandkorras isikliku kasutusõiguse seadmine Saue linna kinnistule“ eelnõud.
- ◇ Seadis isikliku kasutusõiguse Adven Eesti AS-i kasuks gaasivõrgule, mis asub Saue linna omandis oleval Segu ja Tule tänaval.

15. septembri erakorralisel istungil kinnitas Saue Linnavalitsus lihthanke „Midrimaa lasteaia energiatõhususe edendamise projekteerimistööd“ hankedokumendid.

Kohaliku omavalitsuse volikogude valimised Saue vallas

Uue Saue valla volikogusse valitakse 27 volikogu liiget, kandidaate on kokku 191. Saue valla volikogu valimisteks on moodustatud Saue valla, Saue linna, Kernu valla ja Nissi valla haldusterritooriumil ühes valimisringkonnas 10 valimisjaoskonda.

Saue linnas asub valimisjaoskond nr 4: valimispäeval, 15. oktoobril Nurmese tn 9 ja eelhääletamise päeval 9.-11. oktoober Kütise tn 4.

VALIMISLIIT MEIE

Kandidaate 22

nr 101 Raivo Kokser
nr 102 Siiri Käpa
nr 103 Matti Nappus
nr 104 Liivi Abel
nr 105 Henn Vaher
nr 106 Jaak Vackermann
nr 107 Aivar Koitla
nr 108 Maie Särak
nr 109 Ego Kaseorg
nr 110 Ants Torim
nr 111 Olev Luhtein
nr 112 Lembit Sinijärvi
nr 113 Mihhail Jallajas
nr 114 Aado Liblikmann
nr 115 Kaimo Käärman-Liive
nr 116 Tõnu Tarve
nr 117 Tiia Tasuja
nr 118 Vahur Herm
nr 119 Meelis Eesoja
nr 120 Ene Koitla
nr 121 Silvia Kinger
nr 122 Meelis Telliskivi

SAUE VALIMISLIIT „KOOSTÖÖ – MEIE VALD“

Kandidaate 55

nr 123 Andres Laisk
nr 124 Diana Poudel
nr 125 Nils Joonas Põldme
nr 126 Tiia Rosenberg
nr 127 Peedo Kessel
nr 128 Maris Zernand-Vilson
nr 129 Allan Muuk
nr 130 Jaanika Käärst
nr 131 Enn Karu
nr 132 Katrin Õisma
nr 133 Aavo Sõrmus
nr 134 Kätlin Vau
nr 135 Toomas Artma
nr 136 Diana Bondartšuk
nr 137 Indrek Eensaar
nr 138 Marelle Erlenheim
nr 139 Janek Hamidžanov
nr 140 Terje Jaup
nr 141 Raido Ingerainen
nr 142 Hele-Mall Kink
nr 143 Mart Jesse
nr 144 Olvia Laur
nr 145 Jaanus Kallion
nr 146 Laili Pak
nr 147 Ain Karutoom
nr 148 Ülle Rondo
nr 149 Meelis Keldrema
nr 150 Annely Seer
nr 151 Risto Kiilberg
nr 152 Key Smirnova
nr 153 Ermo Kold
nr 154 Tiina Tint
nr 155 Meelis Kolk
nr 156 Kristjan Kongo
nr 157 Sigvard Kuk

nr 158 Gert Kullamäe
nr 159 Veljo Kuusk
nr 160 Teet Lehtme
nr 161 Jaanus Luhaäär
nr 162 Ahto Oja
nr 163 Tiit Ojaveski
nr 164 Kristjan Ok
nr 165 Andrus Oruste
nr 166 Helmut Paabo
nr 167 Allan Pohlak
nr 168 Silvar Savolainen
nr 169 Lennart Steinberg
nr 170 Tormi Tabor
nr 171 Jaanus Teder
nr 172 Einar Alliksaar
nr 173 Kuldar Paju
nr 174 Andres Pajula
nr 175 Eero Kaljuste
nr 176 Vello Toomik
nr 177 Arnold Õispuu

EESTI KONSERVATIIVNE RAHVAERAKOND

Kandidaate 13

nr 178 Henn Põlluaas
nr 179 Tõnu Urva
nr 180 Peeter Krall
nr 181 Sven Sommer
nr 182 Toomas Kuusk
nr 183 Jarmo Trei
nr 184 Marek Leinemann
nr 185 Heiki Sulg
nr 186 Kristo Keir Meremaa
nr 187 Priit Ümarik
nr 188 Karlo Allmere
nr 189 Argo Kollom
nr 190 Taavi Leon

SOTSIAALDEMOKRAATLIK ERAKOND

Kandidaate 17

nr 191 Ulvi Ingver
nr 192 Ole Michael Rasmussen
nr 193 Marje Suharov
nr 194 Danel Tuusis
nr 195 Kerttu Brandmeister
nr 196 Kairi Lääne
nr 197 Lea Jants
nr 198 Kersti Simon
nr 199 Karl Kuusiku
nr 200 Allar Väälma
nr 201 Mirje Tombak
nr 202 Kaie Rätsep
nr 203 Mare Sipsaka
nr 204 Anu Hook
nr 205 Urve Urgard
nr 206 Tiia Oiso
nr 207 Vaike Pylsy

EESTI KESKERAKOND

Kandidaate 28

nr 208 Toomas Vitsut
nr 209 Indrek Lindsalu
nr 210 Valeri Alba
nr 211 Juhan Särgava
nr 212 Mati Tartu
nr 213 Jaan Moks
nr 214 Mait Maltis
nr 215 Evi Vendla
nr 216 Nikolai Besedin
nr 217 Toivo Moorast
nr 218 Darja Leonova
nr 219 Väino Heinsaar
nr 220 Kristel Maltis
nr 221 Priidu Kalbre
nr 222 Jüri Esinurm
nr 223 Aleksander Vinkler

nr 224 Enn Koger
nr 225 Maie Uhtlik
nr 226 Aivar Kabrits
nr 227 Tavi Nirk
nr 228 Luiza Vares
nr 229 Mart Riga
nr 230 Elvira Urgas
nr 231 Priit Tähtsalu
nr 232 Angelina Pogodina
nr 233 Rene Brenner
nr 234 Ain Päärson
nr 235 Greta Silberg-Käärik

EESTI REFORMIERAKOND

Kandidaate 18

nr 236 Madis Milling
nr 237 Riho Johanson
nr 238 Harry Pajundi
nr 239 Anne Teetamm
nr 240 Villu Mättik
nr 241 Margus Reintam
nr 242 Anneli Võõras
nr 243 Eerik-Hannes Matsina
nr 244 Tiit Isop
nr 245 Kristo Kokk
nr 246 Argo Ladva
nr 247 Tiit Kolk
nr 248 Andre Promet
nr 249 Sulo Muldia
nr 250 Alar Ruut
nr 251 Velje Tuuling
nr 252 Kaire Sildnik
nr 253 Raivo Ojapõld

ERAKOND ISAMAA JA RES PUBLICA LIIT

Kandidaate 37

nr 254 Valdis Toomast
nr 255 Andres Kaarmann
nr 256 Rein Riga
nr 257 Diana Ingerainen
nr 258 Kaido Katalsepp
nr 259 Signe Laar
nr 260 Airi Liiva
nr 261 Aivar Friedrichson
nr 262 Aivi Birk
nr 263 Andrus Roosimaa
nr 264 Anne Kalda
nr 265 Erki Kuld
nr 266 Eveli Kljujev
nr 267 Evelin Povel-Puusepp
nr 268 Georg Kõresoo
nr 269 Guno Karro
nr 270 Hans Niinepuu
nr 271 Imre Kaju
nr 272 Indrek Loit
nr 273 Jaan Kalbus
nr 274 Kalev Israel
nr 275 Kristel Ratnik-Soosaar
nr 276 Marge Rehepapp
nr 277 Marietta Valle
nr 278 Mart Laisk
nr 279 Mati Riimaa
nr 280 Mati Simm
nr 281 Monika Liiv
nr 282 Meelis Rõigas
nr 283 Reigo Ilu
nr 284 Risto Kulderknup
nr 285 Silver Arrak
nr 286 Tanel Oberg
nr 287 Tõnu Kumari
nr 288 Vahur Utno
nr 289 Virko Raagmets
nr 290 Lauri Vahtre

ÜSIKKANDIDAAT

nr 291 Tõnu Tamm

Erivajadusega inimeste töölaadal saab pakutavat tööd kohe proovida

Mari Kalbin Astangu keskuse tööhõivespetsialist

Eesti Töötukassa ja Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskuse koostöös toimub 5. oktoobril kell 10-14 teist korda töölaad, mis on mõeldud erivajadusega inimestele.

Töölaadal osalevad ettevõtted, mis on valmis pakuma tööd just erivajadusega inimestele. Sealjuures tehakse seda tavapära- ja töömessidest kaasahaaraval viisil.

Eelmisel aastal oli osalejate hulgas näiteks Swedbank, ISS, Selver, SOL, HKScan ja Daily ning Kehrwiederi kohvikud.

Laadal oli näha, kuidas tööandjad väljusid tavapärasest värbaja rollist ja juhendasid huvilisi smuuti tegemisel, lasksid vaakumis olevate suitsukanade pakendeid kontrollida või suunasid udupeente

koristusseadmete käsitsemisel. Pärast messi särasid nii tööandjate kui osalejate silmad, sest proovipäevi lepiti kokku mitmeid ja uut moodi värbamisolukord meeldis mõlemale osapoolale.

Lisaks mitmetele eelmise aasta tööandjatele on sel korral kohal ka Rimi Eesti kaubanduskett, Maxima ja Kadarbiku Kõõgiviljad OÜ. Kui kohe töölepingut ei sõlmita, on võimalik suunduda praktikale ja nii oma töösoovis ning oskustes veenduda.

Astangu Kutserehabilitatsioonikeskus pakub tööalaste oskuste väljaselgitamiseks ka Hamet testi, mida on töölaadale lubanud proovima tulla ka üks prominentne inimene. Nii et meeoleolukaid tegevusi on Astangu töölaadal rohkesti.

Tasuta laad leiab aset Astangu Kutserehabilitatsioonikeskuses (Astangu 27, Tallinn).

Midrimaa pakub tööd

Saue lasteaed Midrimaa otsib oma meeskonda:

- ◇ õpetaja abi (tööleasumine 1.detsembrist 2017)
- ◇ tugiisikut (tööleasumine esimesel võimalusel)
- ◇ üldkoristajat (tööleasumine esimesel võimalusel)

Nõuded kandidaadile:

- ◇ vähemalt keskharidus
- ◇ lastega töötamise kogemus
- ◇ valmisolek meeskonnatöös suures organisatsioonis

- ◇ hea suhtlemisoskus
- ◇ pingetaluvus

Kandideerimiseks palume esitada

- ◇ avaldus
- ◇ CV
- ◇ haridust tõendava dokumendi koopiat

E-post: midrimaa@saue.ee
Aadress: Koondise 23, Saue 76505, Harjumaa
Küsimuste korral helistage 659 6526.

Kanama-Valingu lõigu ja Topi-Saue ühendustee projekti tutvustav koosolek

E265 Tallinna ringtee Kanama-Valingu lõigu km 30,1-34,5 projekti tutvustav koosolek toimub neljapäeval, 28. septembril 2017 algusega kell 18.00 Saue Gümnaasiumi kontserdisaalis Nurmese tn 9.

Maanteeameti tellimisel koostatava projektiga lahendatakse Tallinna ringtee rekonstrueerimine eraldusribaga 2+2 sõidurajaga maanteeks Kanama liiklussõlmest kuni Välja tee ristmikuni.

Projekti koosseisus lahendatakse

- ◇ Uue Valingu viadukti ehitamine üle Keila-Tallinn raudtee.
- ◇ Eritasandiliste liiklussõlmede ehitus praeguse

fooristmiku (km 30,8) ja Tõkke tn / Mäe tee ristmiku (km 32,4) asemel.

◇ Kergliiklusteede ehitus Vana-Keila maanteest kuni Välja teeni.

◇ Jalgteed tunnelite ehitus mõlemasse liiklussõlme ning neid läbivate jalgteede ühendamine kergliiklusteede ja bussipeatustega.

◇ Topi-Saue ühendustee ehitus kuni Kuuseheki tänavani. Uus Tallinna-suunaline ühendustee vähendab liikluskoormust Tallinna ringtee ning Vana-Keila mnt ja Tõkke tn liiklussõlmedes.

Projekti asendiplaani joonised leiata Saue linna veebilehelt www.saue.ee.

Saue linna huvitegevuse e-pood

Ingrid Niid Finantsjuht

Saue linn avab esimesena Eestis ja just Saue linna vajadusteks loodud innovaatilise võimaluse kogu linna huvitegevuse haldamiseks uues IT-keskkonnas.

Lühidalt kirjeldades on e-pood keskkond, kus on kogu info huvitegevuse kohta alates laste registreerimisest huvitegevuse ringidesse-rühmadesse kuni arвете maksamiseni.

Finantsvaldkonna tervikliku arenduse komistuskiviks jäi müügiarvete haldus

Saue Linnavalitsus on olnud väga innovaativne erinevate IT-lahenduste kasutuselevõtmises finantsarvestuses. Tagasisivaatena on oluline märkida aastaid 2009-2010, mil tuli kasutusele e-Arvekeskus. Uus lahendus võimaldas vastu võtta ja väljastada masinloetavaid e-arveid, millega vähenes oluliselt arvete töötlemise aeg, samuti tekkis eelarve- ja hallatavate asutuste juhtidel võimalus arvete jälgimiseks ning kinnitamiseks neile sobival ajal ja kohas, kus oli interneti ühendus.

Juba järgmisel aastal mindi üle paberivabale raamatupidamisele ja aastast 2012 on Saue linna eelarve tekke- ja tegevuspõhine.

Finantsvaldkonna tervikliku arenduse komistuskiviks või kannuks jäi müügiarvete haldus.

Müügiarvete hulk on suur, üle 1000 arve igas kalendrikuus, ning kasvab peamiselt koos hallatavates asutustes pakutavate erinevate teenuste ja neid kasutatavate õpilaste arvuga.

Hallatavate asutuste teenuste puhul jäi algprotsess ja nimekirjade ning arvete haldamine kohmakaks ja dubleerivaks, sest lastevanematelt laekunud avalduste alusel koostati eraldi käskkirju erinevatesse rühmadesse ringidesse registreerimise ja hilisemate muutuste kohta, mida raamatupidamises

Asutus	<ul style="list-style-type: none"> • avab rühmad-ringid registreerimiseks, kinnitab lepingu • omab <i>on-line</i> ülevaadet kõikide rühmade-ringide kõikide laste arvetest
Lapsevanem	<ul style="list-style-type: none"> • teeb pakutavatest huviringidest valiku, kinnitab lepingu • omab <i>on-line</i> ülevaadet lepingutest, arvetest • saab e-postile infot arve koostamise kohta • võimalus arveid tasuta mugavalt pangalingiga
Raamatupidamine	<ul style="list-style-type: none"> • infovahetus e-poe ja finantstarkvara vahel • süsteemivälise laekumise sidumine e-poe

Haridusteenuste haldamise süsteem Arno

Piksel OÜ meeskond

Haridusteenuste haldamise süsteem Arno on loodud lihtsustamaks ametnike, koolide ja lapsevanemate asjaajamist. Alguses oli tegemist suure sammuga digitaalse asjaajamise suunas, millega kaasnes mugavus ja ajasääst nii lapsevanemale kui ametnikule. Mida aeg edasi, on võimalusi laiendatud, et ka keerukamad asjad saaksid Arnos tehtud ja et kõik vajalik oleks mugavalt kättesaadav ühest kohast.

Nüüdseks on võimalik Arnos paberivabalt toimetada lapse lasteaiajärgkorda panekust kuni gümnaasiumi lõpetamiseni, hõlmates lisaks eri kooliastmete vastuvõtutaotlustele ka teisi koolieluga haakuvaid valdkondi, nagu õpilaspilet, koolilõuna, pikapäevarühmad

ja huvitegevused – kõige tähtsamad lapse kooliga seotud asjad.

Kõige uuem Arno lahendus on koolilõuna moodul, mis on loodud koostöös Tartu linnaga, ja huvikoolide moodul, mis valmis koostöös Saue linnaga. Mõlemad eeldavad küllaltki keerukat tarkvarasüsteemi, mis võimaldab head infovahetust teenusepakkuja, kohaliku omavalitsuse ja lapsevanema vahel. Kõige selle juures peab teave olema lihtsasti jälgitav ja kättesaadav vastavalt Arno kasutaja rollile: lapsevanem, toitlustaja, üldharidusametnik, huvikool, ametnik, raamatupidaja.

Huvikoolide moodul lahendab probleemi, millele juba aastaid oli head lahendust otsitud. Süsteemi realiseerimiseks oli vaja palju eeltööd

ja Saue linn oli üks esimestest, kes selle tööga lõpuni jõudis. Nüüdseks, pärast pea aasta pikkust tihedat koostööd, on Saue linna nägemus Arnos realiseeritud ja kasutamiseks valmis. Selle lahenduse kasutamise võimalus avaneb peagi ka teistel omavalitsustel, kes on huvihariduse haldamise lahendusi kaua otsinud.

Arendustöö ei olnud pelgalt koodi kirjutamine, vaid eeldas ka põhjalikku tutvumist kohaliku omavalitsuse tööprotsesside, huvikoolide vajaduste ja raamatupidamise tehniliste nüanssidega. Kõige selle juures mõeldes lapsevanemale, et tal oleks mugav Arnos tegutseda.

Rohkem infot Arno kohta leiab <https://arno.ee/>

omakorda käsitsi andmebaasidesse lisati ja hiljem uute käskkirjade tõttu sageli muudeti. Samal ajal puudus lastevanematel kompaktnel ülevaade pere kõikide laste kõikide huvitegevuse arvete jooksvast seisust.

Mõte luua Saue linna huvitegevust koondav IT-keskkond

Seetõttu sai juba 2015. aastal välja tulnud ideega luua kogu Saue linna huvitegevust koondav IT-keskkond, mis oleks

funktsionaalne, ülevaatlik ja mugav kasutamiseks nii lapsevanematel, huvitegevuse asutuses kui linna raamatupidamises.

Ideest haaras kiiresti kinni tollane abilinnapea Jüri Tümanok, kelle eestvedamisel hakati koos erinevate Saue linna huvitegevusi pakkuvate hallatavate asutuste juhtidega välja selgitama asutuste eripäradest tulenevaid võimalikke erisusi ja nüansse.

Koos jõuti huvitegevuse e-poe üldise lähteülesande kirjeldamiseni.

Kahjuks jäi lähteülesanne seejärel mõneks ajaks top-pama, kuni käesoleva aasta alguses pani linnapea Harry Pajundi ideele õla alla ja jõuti tarkvara programmeerija hankeni. Hanke võitis OÜ Piksel ja programm peab lõplikult valmima tänava oktoobris. Juba on meie arenduste vastu tundnud huvi Tartu ja Pärnu linnavalitsus.

Lisaks huvitegevuse e-poe võimalustele saab samas programmis registreerida lapsi lasteaeda ja kooli.

Milliseid võimalusi huvitegevuse e-pood kaasa toob?

Lapsevanemad saavad edaspidi lapsi Saue linna huvitegevuse ringidesse-rühmadesse registreerida internetis. Kohe on näha ringide-rühmade suurus, kestvus, maksumus ja maksetingimused.

Kohtade täitumisel on soovi korral võimalik jätta laps n-ö ootele.

E-pood hakkab ise koostama arveid ja jooksvalt edastama neid koos makselingiga lapsevanemale, samuti teavitama maksetähtaja ületamisest.

Samas keskkonnas on lapsevanemal võimalik näha kõikide oma pere laste tasutud ja tasumata arveid kõikides Saue linna huvitegevuse asutustes ning tasuta neid sealsamas.

Huvitegevuse asutus saab registreerimistähtaja lõppedes kogu vajaliku info osavõtjate kohta ja allkirjastada lepinguid. Asutus ei pea enam koostama käskkirju ringidesse-rühmadesse arvatud laste kohta ja neid raamatupidamisele esitada. Asutustel oli siiani võimalus jooksvalt jälgida üldist maksimise nimekirja, aga edaspidi saab e-poes näha ka iga lapse konkreetset arvet.

Huvitegevuse e-pood liidestatakse Saue linnavalitsuses kasutatava finantstarkvaraga PMen. Sellega on tagatud ka raamatupidaja ülevaade müügiarvete protsessist ning tulude arvele võtmise asutuste eelarvetesse.

Millised asutused hakkavad e-poodi kasutama?

Testperioodil alustab rühmade avamisega Saue Muusikakool. Seejärel avatakse keskkond Saue Huvikeskusele, Saue Noortekeskusele, Saue Gümnaasiumile ja pikemas perspektiivis ka Saue lasteaiale.

Usutavasti on uuel aastal kõik Saue linna huvitegevuse asutused registreerimise ja arveldamise võimalused uues e-poe keskkonnas avanud. Iga asutus teavitab lapsevanemaid, millal nad saavad programmi kasutama hakata.

Harjumaa aasta raamatukogu ja aasta õppija tiitel Saue linna

Saue Sõna

2017. aastal pälvidvad täiskasvanud õppija nädala (TÕN) raames tunnustuse kaheksa Harjumaa tublimat tegijat kategooriates aasta õppija, aasta koolitaja, aasta koolitussõbralik organisatsioon, aasta raamatukogu ja aasta õpitegu.

Tiitli pälvinud, kes esitati vabariiklikule konkursile

- ◇ Harjumaa aasta õppija: Laura Telling, Saku Huvikeskuse ringijuht;
- ◇ Harjumaa aasta koolitaja: Maret Lepiksaar, Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskuse MTÜ-de konsultant;

◇ Harjumaa aasta koolitussõbralik organisatsioon: Viimsi Vallavalitsus;

◇ Harjumaa aasta raamatukogu: Saue Linna Raamatukogu;

◇ Harjumaa aasta õpitegu: Mairoos Kala eestvedamisel tegutsev Keila Väärikate Ülikool.

Maakonna tiitli pälvinud

◇ Harjumaa aasta õppija: Liis Mäeots, Põhja-Eesti Raja-leidja keskuse karjääriteenuste üksuse juhataja;

◇ Harjumaa aasta õppija: Katrin Kõrvas, Saue Gümnaasiumi klassiõpetaja / eripedagoog / tugiteenuste koordinaator;

◇ Harjumaa aasta koolitussõbralik organisatsioon: Saku Lasteaed Terake.

Harjumaa TÕN-i komisjonile laekus 2017. aastal kokku 24 tunnustamisesildist. TÕN-i Harjumaa ja Tallinna tunnustus-sündmus toimub 17. oktoobril 2017 Tallinna Raekojas.

Rattaorienteerumises liigutakse vaid mööda teid ja jalgradu, aga ka treppidel, nagu näha pildil

Medalimehed vasakult: soomlane Jussi Laurila, venelane Grigori Medvedev ja meie Lauri Malsroos

Lauri Malsroos: treenin kindlasti mitmekesisemalt kui klassikalised ratturid

Lauri Malsroos spordiklubist Saue Tammed osales edukalt augusti alguses rattaorienteerumise EM-il Prantsusmaal ja augusti lõpus toimunud rattaorienteerumise MM-il Leedus. Lauri saavutas EM-il teise koha sprindis ja lühirajal ning tuli kolmandaks MM-i sprindidistantsil. Saue Sõna usutles Laurit pärast tiitlivõistlust.

Kirjelda, mille poolest erinevad traditsiooniline jooksu- ja rattaorienteerumine?

Jooksu- ja rattaorienteerumine erinevad eelkõige sellepoolet, et rattaorienteerumises liigutakse vaid mööda teid ja jalgradu, samal ajal, kui orienteerumisjooksus on liikumiseks kogu mets. Seega võib öelda, et valikuid ühest punktist teise jõudmiseks on rattaorienteerumises üldjuhul vähem, teisalt aga vigade parandust teha ajakulukam. Tuleb kas jätkata mittesoovitut pikemat teekonda või minna tagasi kohta, kust tegid vale pöörde. Igal juhul on korralik ajakadu reaalsus.

Palun kirjelda oma treeninguid. Mitu korda nädalas treenid? Kui palju treenid Sauel ja selle lähikäikides?

Treenin keskmiselt 45-55 tundi kuus, olenevalt kas on rohkem võistlust või vähem. Üldiselt saab rohkem harjutatud sügisest kevadeni. Enamus trenne algavad Saue kodust - rattasõidud, jooksud. Trenni pikkused varieeruvad 30-40 minutit kuni 5-6 tunnini. Pikemaid treeninguid, võistlust, seiklusi tuleb harvem ette.

Rattaorienteeruja peab kind-

lasti olema tugev rattur. Kas lisaks rattasõidule kasutate ka muid treeninguviise? Kuidas näeb välja talvine rattatreening?

2015. aasta sügisel soetasin endale laiade rehvidega ratta ehk talviseks sõiduks mõeldud Fatbike'i. Sellega olen sõitnud viimasel kahel talvel mitmed tuhandet kilomeetrit. Samuti püüan ilusa talveilmaga (loe: lumise) suusatamas käia, viimasel paaril aastal on sellega paraku ilma tõttu natuke kehvasti olnud. Samuti käin vahelduva eduga jooksma ja orienteerumas aastaringselt. Talviti teen vahel Ämari jõusaalis ka siserattatreeninguid (pukis sõitmine) ja ÜKE-t Tallinna spordihallis. Suviti sattun vahel rulluiskudele ja erinevatele veesõidukitele, vahel harva isegi ujuma. Seega võib öelda, et treenin kindlasti mitmekesisemalt kui klassikalised ratturid. Ise pean järjepidavat jooksma käimist rattatreeningute kõrval üheks oma edu võtmeks.

Kuidas hindate rattaorienteerumise populaarsust Eestis ja millistes riikides seda ala veel harrastatakse?

Rattaorienteerumine Eestis võiks olla populaarsem. Teisipäevakutel käib küll arvestatav hulk harrastajaid, võistlustel on samas kahjuks vähe ja osalejaid nendel vähestel võiks samuti rohkem olla. Maailma mastaabis on rohkem harrastajaid Euroopas, eriti Tšehhis, kust ala ka mitteametlikult pärit on. Tšehhi viie päeva sõidul on igal aastal selgelt üle 500 osaleja.

Tulles augusti alguses Sulle edukalt lõppenud EM-i juurde,

siis millist EM-i sõitu hindate kõige paremaks?

Kirjeldan lühidalt oma kõiki nelja sõitu.

Sprint: sellele hooajale omaselt palju rabistamist, aga õnneks suuri vigu ei teinud. Raja teine pool õnnestus kindlasti paremini ja sellega tõusin medalile. Kulla kaotasin seitsme sekundiga, umbes kaks minutit enne lõppu tein 10-sekundilise vea. Ei jäänud palju puudu. Kokku halbu teevalikuid ja väiksemaid eksimusi vähemalt minuti jagu. Seda on sprindi kohta selgelt liiga palju. Medal oli positiivne üllatus.

Lühirada: 10 minutit enne eelstarti avastasin, et esirehv on tühi. Tuli kiirelt sisekumm sisse panna, närveerimiseks aega õnneks ei jäänud. Eelstarti jõudsin 10-sekundilise varuga. Rajal tein ühe selge 40-sekundilise vea, sinna otsa paar väiksemat koba. Poole raja peal sain kahe minutiga kätte tugeva itaallase, see lisas enesekindlust. Pressipunktis 10 minutit enne lõppu hüüti, et olen 11 sekundit maas. Püüdsin teha vigadeta lõpu, mis ka üldjoontes õnnestus, kahjuks jäi sekund ikka puudu. See on sport. Paar aastat tagasi võitsin sekundite mängus MM-i pronksi.

Tavarada: tasane, väga kiire ja lihtne maastik. Oleks pidanud sobima, kahjuks jäi teravusest pisut puudu. Kohe alguses tein hooletusest rumala, rohkem kui minuti maksnud vea. Lisaks veel kaks kehva valikut rajal, mille mõlemaga kaotas 30-45 sekundit, ning 3-minutiline kaotus ja jagatud 7. koht oligi tõsiasi. Positiivse poole pealt suutsin lõpuni pingutada

ja üksi tempot üleval hoida. Pronksi teeninud prantslane oli poolel rajal juba vähem kui 30 sekundit maas (startis kolm minutit hiljem), kuid kätte ta mind ei saanudki.

Teade. Sõitsin viimast ehk kolmandat vahetust. Pärast Margus Halliku suurepärasest avavahetusest tundusid seisud väga head. Kahjuks olid Priit Poopuul tehnilised probleemid - murdunud kodar, mis keris tagahammasrataste vahele -, mille tõttu veetis ta rajal pea viiestest minutit rohkem, kui oleks pidanud. Sain uhkes üksinduses teha hea tugeva trenni, pingutasin lõpuni, raja teise poole sõitsin medalitele võidelnud meestega sekund sekundis, seega kiirust oli. Tegi meele rõõmsaks.

Kas Portugali mäginne sprindimaastik kaks aastat tagasi, kui võitsid EM-il kulla, oli Sulle sobivam kui Prantsusmaa ülikoolilinnaku suhteliselt tasane maastik?

Kindlasti sobis paremini Prantsusmaa ülikooli linnak. Portugalis tein lihtsalt nii palju parema soorituse, praktiliselt veatu sõitu. See tõi tookord võidu.

Milliste eesmärkidega sõitsid augusti lõpus MM-ile Leedus?

Läksin Leetu plaaniga teha oma selle hooaja parimad sõidud, loodetavasti nii veatult kui võimalik. Mõtlesin, kui see toob mulle mõne medali, oleksin väga õnnelik.

Tegid MM-il Leedus karjääri prima sõidu tavarajal (6. koht). Samas oma lemmikdistsionil

- sprindis - teenisid kolmanda MM-i medali. Kumma sõiduga rohkem rahule jäid?

Kindlasti jäin rohkem rahule sprindiga. Tegin ilma suuremate vigadeta sujuva sõidu, kahjuks jäi pisut teravusest puudu, et kirkamaid medaleid võita. Oli üsna tõusuderohke rada, mis mulle väga meelepärane ei ole. Tavarajal olid väga head medalivõimalused, kahjuks eksisin võistluse viimases kolmandikus kahel pikemal teevalikul, millega kokku kaotasin 1,5-2 minutit. Protokollis jäi teises mehest lahutama 1,18 minutit.

Mida meenutate teistelt distantidelt MM-il?

Esmakordselt kavatsin olnud ühisstart oli väga põnev. Kokku nelja kaardivahetusega (5 kaarti) ja paljude kontrollpunktidega rajal vaheldusid esikümne mehed pidevalt. Veel 10 minutit enne lõppu oli koos 10-meeline liidergrupp. Kahjuks tein viimasel teevalikuetapil vale otsuse, võttes endaga kaasa suurfavoriidi Krystof Bogari. Meie kahekesi jäime medalite jagamisest sel korral eemale.

Jalgrattasport on tehnikaala. Kas ja milliseid tehnilisi viberusi on ette tulnud tiitlivõistlustel?

Tiitlivõistlustel on mul mõnel korral rehvipurunemine olnud, kaks korda teates. Samas olen osalenud 17 tiitlivõistlusel, sinna lisaks veel MK etapid, seega kokkuvõttes võib öelda, et mul on hästi läinud.

Lõpetuseks - minu osalemist MM-il ja EM-il toetas Saue linn, aitäh!

Noortekeskus avas 20. hooaja

Kirke Kasari
Saue Noortekeskuse
projektijuht

Tundub uskumatu, aga tõsi see on - tuleva aasta 16. aprillil tähistab Saue Noortekeskus 20. sünnipäeva, olles seega üks vanimaid noortekeskusi Eestis.

20. hooaeg algas noortekeskuses 1. septembril suure Hooavajaga, kus lisaks tähistasime ka Saue Noorte Töömaleva 20. aastapäeva. Meiega koos olid pidutsema tulnud ansambel Põhja-Tallinn, SaChe Tantsutüdrukud ja PartnerAkro akrobaadid.

20. hooaeg tuleb noortekeskuses põnev!

Lisaks juba tuttavatele huviringidele alustasid sellel sügisel mitmed uued: loovus- ja liikumismängude ring Äge² ning avatud spordi-, muusika- ja kunstiring. Avatud ringidesse ei ole vaja ette registreerida ja oodatud on igas vanuses lapsed.

Loomulikult on kavas ka mitmed põnevad üritused ja tegevused.

◇ 22. septembril kell 17 avaneb kõigil 16+ noortel suurepärase võimaluse kohtuda Saue Noortekeskuses kohalike poliitikutega, et arutada noortele olulistel teemadel.

Saue Noortekeskuse pere.

Foto: noortekeskus

◇ 25. septembril kell 16 ootame noori Pille Kriisa põnevatele loengutele „Miks sõltuvus on meile kasulik?“ ja „Miks sõltuvus on meile ohtlik?“.

◇ 9. oktoobril kell 18 kutsume noortekeskusesse lapsevanemaid kuulama Pille Kriisa loenguid teemadel „Sõltuvus kui suhtlemise asendus“ ning „Noored ja sõltuvus“.

◇ Oktoobris saavad noortekeskusesse kaks välisvabatahtlikku: 21-aastane Luca Itaaliast ja 18-aastane Constantin Saksamaalt. Kui Constantin teeb koolipraktikat meie juures kuni novembri lõpuni, siis Lucat võite kohata noortekeskuses kuni järgmise aasta septembrini.

◇ Oktoobri lõpuni kestab üle-eestiline noorte matkaprojekt „Kas hundil on pojad või kutsikad?“, mis on noorte

kingitus Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva tähistamiseks. Toimub matkamine Oandu-Ikla ja Peraküla-Ähijärve matkaradadel.

◇ Kes matkama ei jõua, siis 11. novembril on kõigil lauatennise huvilistel võimalus osaleda järjekordsel pinksetapil „Sügispinks“.

Tasub panna laike Saue Noortekeskuse Facebooki lehele, kuhu ilmub pidevalt kõige värskem infot erinevate võimaluste kohta noortekeskuses. Kasulikku infot ja kontakte leiab ka meie kodulehel www.sauenortekeskus.ee.

Saue Noortekeskus on avatud **E-R: 7-12-aastased kell 12-17, 13-26-aastased kell 12-20.**

Huvikeskuse kursused täiskasvanutele

SAVITUBA PEREDELE

Septembris, oktoobris ja novembris igal laupäeval kell 11-13 Saue Huvikeskuse kunstiklassis. Juhendaja Made Kaares.

KERAAMIKA

Igal teisipäeval kell 18.30-20.45. Õpime erinevaid keraamika tehnikaid ja töövõtteid. Madalkuumus- ja kõrgkuumuspõletus. Juhendaja Virve Laan.

PORTSELANIMAAL

Alates 4. oktoobrist kolmapäeviti kell 18.30-20. Maalimiseks kasutame pesukindlaid portselanivärve. Põletus kuni 850 kraadi. Kohapeal on olemas vajalikud töövahendid, värvid ja valik lauanõusid. Juhendaja Virve Laan.

PASTELMAAL

5. oktoober-30. november neljapäeviti kell 18.30-20.45. Kahekuulise kursuse maht on 24 tundi. Pastellid, paber, lakid on kohapeal olemas. Joonistame-maalime loodusmotive, teeme kooptat ja vabakompositsiooni. Juhendaja Virve Laan.

Palume registreerida kursustele e-posti aadressil huvikeskus@saue.ee.

Täiskasvanud õppija nädala töötod

23. september kell 11-13.

Savituba peredele Saue Huvikeskuse kunstiklassis. Lehetrüki tehnikas savit anumate valmistamine. Juhendaja Made Kaares. Perepilet 12 eurot.

4. oktoober kell 18.30-20.

Portselanimaal. Saue Huvikeskuse kunstiklassis. Kruusi maalimine kõrgkuumusvärvidega. Šablooni kasutamise võimalus. Valik kruuse kohapeal olemas. Juhendaja Virve Laan. Osalustasu 6 eurot.

7. oktoober kell 11-13.

Savituba peredele Saue Huvikeskuse kunstiklassis. Eelpõletatud anumate glasuurimine madalkuumus- või kõrgkuumusglasuuridega. Juhendaja Virve Laan. Perepilet 12 eurot.

20. oktoober kell 18-20.

Tekstiil ja taaskasutus. Fliiskangast torusalli õmblemine. Helkurkaunistuste lisamine. Materjalid on kohapeal olemas. Juhendaja Anneli Lupp. Osalustasu 8 eurot.

Palume registreerida e-posti aadressil huvikeskus@saue.ee.

Loterii osalesid innukalt väliskülalisedki. Pileteid ostab Saue sõpruslinna Sollentuna volikogu esimees Henrik Thunes. Talle müüb neid lions Tõnu Kumari, kes neli aastat tagasi linna 20. sünnipäeval Sollentuna delegatsioonile kodumajutust pakkus.

Foto: Sirje Piirsoo

LC Saue tänab kõiki, kes panustasid heategevusloteriisse

Jaan Kalbus

Saue linna 24. aastapäeval viis LC Saue läbi juba traditsiooniks saanud heategevusloterii, mille tulud lähevad Saue puudustkannatavate laste toetuseks. Loterii õnnestus ja lõpuks tuli piletitest puuduski. Täname kõiki ostjaid ja annetajaid.

Loterii õnnestumisele panid õla alla ja eraldasid mitmesuguseid esemeid paljud asutused ja firmad ning eraisikud. Aitäh teile: Saue Linnavalitsus, Saue Linnavaraldus, Santa Maria AS, Fors MV AS, Arco Color AS, Saue Huvikeskus, Arco Transport AS, Autokatte OÜ, Saue Gümnaasium, Elves OÜ, Kulukaubandus OÜ, Alexela AS, Oilikom Autokeskus, Adven AS, Hydroscand AS, Hörmann Eesti OÜ, Keila Tarbijate Ühistu, Mira Ehitusmaterjalid OÜ, Balsnack

AS, Toode AS, Wavin Estonia OÜ, Rotos Kaubanduse OÜ, Springmar OÜ, Roadservice OÜ, Olere AS, Hansadoor OÜ, Sami AS, Remorex OÜ, Harju Elekter AS, Estomar OÜ, Aisiko OÜ, Saue Rauakaubad OÜ, PPN Cargo OÜ, Bisontesolar OÜ, Metal Express OÜ, Finest Steel AS, Stera Saue AS, Saue EPT AS, Sajakorpi AS, Öllena OÜ, Aado Liblikmann, Aidu Ots, Mati Tõnismäe, Stonerex OÜ.

Rahaliselt toetasid loteriid Eritex Invest OÜ, Saumer OÜ, Erato OÜ, Traktoriäri OÜ, Satec AS, Top Marine OÜ.

Saadud raha eest saime välja panna peavõidu, teleri 32" LED LCD HISence, mis leidis ka õnneliku omaniku.

LC Saue tänab veel kord kõiki osalejaid.

On sookurgede sügisrände aeg ja Saue Lionsklubil läheb 21. aastaring.

HNPO alustab uut hooaega muusikapäeval rahvusvaheliselt

Harry Illak

Rahvusvahelisel muusikapäeval, 1. oktoobril, alustab Harjuma Noorte Puhkpilliorkester (HNPO) oma uut, selle nime all tegutsemise kahekümneandat hooaega, tähistades samas ka David Otto Wirkhausi 180. sünniaastapäeva.

Pärast ksülofonivirtuosi Csaba Zoltán Marjáni ja pianisti Anneli Tohver kontserti (pildil), mis algab 1. oktoobril kell 14 Saue kontserdisaalis, on publikul põhjust jääda kohale, et muusikutele olulisel päeval veel ühest pakutavast muusikaelamusest osa saada.

Csaba Zoltán Marján esitab oma kontserdi lisapala koos HNPO-ga ja orkester teeb sügava kummarduse meie puhkpillimuusika hällikiigutajale, David Otto Wirkhausile täpselt tema ümmarguse sünniaastapäeva päeval.

Ei tea, kas oleks puhkpillimängijatel põhjust ikka ja jälle enam kui 1000-liikmelise orkestrina laulukaare alla koguneda, kui üks traditsioonidele nurgakivi panija, David Otto Wirkhaus oleks jätnud kuulamata südame kutset, mis innustas teda kaasa aitama umbes 100 orkestri loomisele ja kujundamisele.

Oluline on teadmine, et just sel moel tekkis seni Eestis maarahvale tundmatu, täiesti uus koosmitseerimise viis.

Väägvere ja Torma pasunakoored vaielgu edasi, kui tahavad, kummale peaks langema Eesti esimese puhkpilliorkestri au. Orkestriliikumise suurimaks vedajaks läbi aegade tuleb kindlasti pidada David Otto Wirkhausi. Suurema osa üle 100 aasta vanuste orkestrite kroonikast on põhjust midagi just selle mehe kohta otsida.

Hooaja avakontserdil kasutab HNPO ära võimaluse muusikapäev tõeliselt rahvusvaheliseks muuta, musitseerides koos rahvusoperis ja mitmes Tallinna muusikaõppeasutuses „oma meheks“ saanud suurepärase ksülofonimängija Csabaga Ungarist.

Collegium Musicale kontsert vaimustas publikut

Sandra Kalmann
Muusikakooli õpetaja

Taas on kontserdisügisel aeg. 2000. aastast Saue Muusikakooli eestvõtmisel korraldatud kontserdisarjal on oluline koht meie linna kultuurielus. Selle aja jooksul on korraldatud 84 kontserti, Saue on läbi aastate esinenud Eesti parimad interpreedid, koorid ja põnevad ansamblid.

Tänavuse kontserdisügisel avas kammerkoor Collegium Musicale. Tegu on peatselt seitsmendat sünnipäeva pidava kooriga, mille kokkukutsuja ja eestvedaja on dirigent ning muusik Endrik Üksvärav.

Mitmekülgse muusikahuviga Üksvärav on koorile pannud põneva nime. Kui minna tagasi barokkajastusse, juhtis kuulus helilooja Johann Sebastian Bach Leipzigi Saksamaa üht kuulsamat muusikaühingut, millel oli sama nimi – Collegium Musicale, kus laulsid Leipzigi Ülikooli õpilased.

Justkui Bachilt eeskujul võttes laulavad ka Üksvärava kooris muusikaüliõpilased või juba muusikakõrgkooli lõpetanud muusikud. Kuigi koori nimi viitab vanamuusika esitamisele, on nende repertuaarivalik tegelikult väga lai – renessansist kaasajani.

Saue Muusikakooli vilistlane Oliver Povel-Puusepp on üks Collegium Musicale dirigentidest. Foto: Kristiina Liivik

Saue kontserdil esitas koor Veljo Tormise laule kooritsüklist „Unustatud rahvad“. Collegium Musicale on selle suurepärase tsükli 2014. aastal ka plaadile salvestanud.

Koor tegi kontserdil sissepõike kõigisse tsükli osadesse: „Liivlaste pärandus“, „Vadja pulmalaulud“, „Isuri eepos“, „Ingerimaa õhtud“, „Vepsa rajad“ ja „Karjala saatus.“

Aastatel 1970–1989 valminud sarja olulisust on keeruline sõnadesse panna. See on kui muusikaline monument rahvastele, kes on hääbumas või juba unustusse vajunud.

Kontserdi avas „Ingerimaa õhtud“ sarjast „Röntüškä“

ehk tantsulaul. Muusika haaras publiku kohe avataktidest vanade rahvaste teele. Koori kõla oli klaar ja esitus nüansirikas. Mõned ebakõlad välja arvata, tunnetas koori iga liige üksteist väga hästi.

Eriliselt kauni tämbriga ja kandvalt laulsid aldid, kes said nii mõneski loos soleerida.

Solistirolli said tunda ka meeshääled laulus „Laulis isa, laulis poega“ osast „Liivlaste pärandus“, mis tegelikult ei ole liivlaste rahvapärismuusika, vaid lätlaste rahvalaul. See lugu näitab hästi, kuidas vanad rahvad on suuremate hulka sulandunud ja identiteedi kaotanud.

Kontserdilt jäi kõrva kõlama

veel lugu „Vägisi mehele“ tsüklist „Vepsa rajad“, „Mere kosilased“ tsüklist „Karjala saatus“ ja „Isuri eepos“ „Ussisõnad“, kus soleeris dirigent ise.

Kontsert oli märgiline: Endrik Üksvärav oli aastaid tagasi Saue Muusikakoolis õpetaja ja kontserdil astus koori ette Oliver Povel-Puusepp, kes on muusikalist teed alustanud just siit.

Uute kohtumisteni teisipäeval, 3. oktoobril, kell 18.30 kui Saue Kontserdisaalis toimub heategevuslik kontsert, millega kogutakse annetusi muusikakoolile pillide ostmiseks. Esinevad Saue Muusikakooli õpetajad.

Kuula!

Muusikapäev

1. oktoober

Saue Kontserdisaal, Nurmesalu 9

CSABA ZOLTAN MARJAN
(löökpillid),
ANNELI TOHVER
(klaver)

14:00
TASUTA

Rohkem kui 100 tasuta kontserti üle Eestil!

muusikapäev.ee

SAUE KONTSERDISAALIS

KONTSERDI- SÜGIS 2017

Teisipäeval
3. oktoobril
kell 18.30
Saue Kontserdisaalis

ÜLEMAAILMSELE
MUUSIKAPÄEVALE
PÜHENDATUD
HEATEGEVUSKONTSERT

Esinevad
Saue Muusikakooli
õpetajad ja külalised

Kontserdil kogutakse
annetusi muusikakoolile
PILLIDE OSTMISEKS

Häid muusikaelamusi!
www.sauemk.edu.ee

Linna töökas elektriauto messil

Velve Tuuling, Kaire Sildnik

14.-15. septembril oli Tallinna lauluväljakul Eesti suurim elektrivaldkonna mess SLO Electricity. Sellal osales Saue linna elektriauto koos allakirjutanutega (pildil).

Oluline teema, mida sel aastal käsitleti, oli meie teedele jõuliselt trügivad elektriautod ja nende laadimisüsteem, mis on maailma üks esinduslikumaid.

Aasta jagu tagasi palusime elektriautode juhtivspetsialistil Eero Velistel teha meile väikese koolituse, et paremini kasutada meie autot, ja saime kutse tulla messile teiste elektriautode kõrvale.

Eelnevalt pesu, vahatamine ja salongi puhastus ja siis messile.

Seal me siis olime ühtes ravis kõikvõimalike sõidukitega, mis kasutavad edasi liikumiseks elektrit.

Üritus päädis kolonnid sõiduga mööda Pirita teed. Uhke tunne oli.

Jumalateenistused septembris-oktoobris Saue kirikus

24. septembril kell 13

Teenistust juhatab Erki Kuld. Piibli teksti loeb Siiri Evard. Muusikaga teenib Saue koguduse ansambel.

1. oktoobril kell 13

Teenistust juhatab Erki Kuld. Piibli teksti loeb ja musitseerib Piret Kuld.

8. oktoobril kell 13

Lõikustänapüha teenistust juhatab Vahur Utno. Piibli teksti loeb Liia Lumilaid.

Reis Harju- ja Raplamaa mõisatesse

Elina Mägi

Saue Päevakeskus korraldas 6. septembril väljasõidu meie mõisakultuuri huvilistele. Alustasime lähinaabrist, Saku mõisast.

Saku mõis on leidnud esmamainimist juba 1489. Sel ajal oli mõisa keskus arvatavalt mõni kilomeeter eemal Kajama külas. Praegusesse asupaika kolis mõis ilmselt 17. sajandil. Ajaloo vältel on seda valitsenud 12 erinevat perekonda.

Kauni kõrgklassistsistliku ilme omandas hoone 19. sajandi alguses von Rehbinderite valitsemise ajal. Mõisa ümbritseb suur park, hulk kõrvalhooneid on praeguseks hävinenud. 1920 alustas mõisas tegevust kodumajanduskool, millest kasvas välja Saku tehnikum. Mõisas on asunud Eesti Maaviljeluse Instituut, seejärel Saku vallavalitsus. Hoonet on mitu korda restaureeritud. Aastast 2002 töötab mõis hotelli ja konverentsikeskuseks, keldris on restoran. 2012 alustas maja vasakus tiivas Värkstuba, kus valmistatakse mitmesugust käsitööd. Meilgi avanes võimalus üht-teist kaasa osta. Tänu pidevale kasutusele on mõisa-hoone väga hästi säilinud.

Tohisoo mõis Raplamaal

Tõenäoliselt on mõis asutatud 17. sajandil, viimased omanikud olid Wrangelid. Praegune historitsistlik hoone ehitati 1910, vanem puidust maja langes 1905 tuleroaks. Pärast võõrandamist asus majja kool ja 1938 ehitati teine korrus. Tänu ümberehitustele ei kuulu mõis enam muinsuskaitse alla. Praegu paikneb seal Kohila Koolitus- ja Kultuurikeskus. Säilinud on suur park. 2000. aastal rajas keraamikakoda parki hiigelsuure puupõletusahju, mis on harvaesinev isegi Põhjamaades. Ahi võimaldab

Ohtu mõisas võttis sauelasi vastu praegune mõisahärra Erik Laansoo

suurte vormiliste esemete põletamist 1300 kraadi juures ja leiab laialdast kasutust.

Järgmiseks jäi meie teele Kohila rüütlimõis

See on esmamainimist leidnud 1438. Kahekorruline klassistsistlik peahoone on ehitatud 19. sajandi algul. Pärast põlengut 1905 taastati see muudetud kujul. 2013. aastast tegutseb mõisas kool. Et oli koolipäev, siis meil sisse kiigata ei õnnestunud. Tegime tiiru ümber maja ja nautisime jõekalda ilu.

Säilinud on ka mitmed mõisa kõrvalhooned. Tuntud Kohila paberivabrik on saanud alguse kunagisest väikesest mõisa paberivabrikust, mis rajati jõe äärde 1893.

Lõunatasime Keila jõe kaldal Sillaotsa veskis, mis töötas pea 100 aastat. Selle ajaloolise hoone ehitas kohalik mõisnik Wrangel 1875.

Plaaniväliselt põikasime sisse Laitse Graniitvillasse. Nautisime Tauno Kangro lustakaid taieseid ja tegime rohkesti pilte, seda muidugi omaniku loal.

Ohtu mõisas võttis meid vastu praegune mõisahärra Erik Laansoo

Ta tutvustas mõisa ajalugu ja praegust tegevust. Mõis on rajatud 17. sajandil. Kahekordne barokstiilis härrastemaja valmis 1769. Pärast võõrandamist kolis majja kool. Saksa okupatsiooni ajal oli hoones haigla. Uuesti koolina tegutseti seal 1973. aastani. Seejärel jäi maja saatuse hoolde. Vahepeal sai isegi vaskplekist katuse, see aga langes varaste saagiks.

2000. aastal läks kehvast seisus hoone erakätte, tasapisi on seda seest ja väljast restaureeritud. Täna korraldatakse mõisas kontserte ja teatrietendusi. Suvelavastusteks on mõisa avastanud Roman Baskin. Renoveerimisel on mõisa tall, kus pärast ehitustööde lõppu saab aastaringelt üritusi korraldada.

Väga omanäoline on šveitsipärase puitarhitektuuriga Kõltsu mõisa-hoone

Selle lasi 19. sajandi lõpul ehitada paruniproua Benedicte von Uexküll, kes 20. sajandi algusaastateni siin suvitas. Koos mõisaga rajas ta ka kauni iluaia. Pärast II maailmasõda asus majas Klooga pioneerilaa-ger. Aastatel 2007-2010 mõis renoveeriti ja on tänu linna lähedusele hinnatud kõikvõi-

malike ürituste paigana. Kaunis aias on võimalik korraldada kontserte ja etendusi, selleks valmis 2012. aastal parki kõlakoda. Mõisa tutvustas meeldivalt selle elu korraldaja Pille Lukin-Kangur.

Kool Väana mõisas on üks ilusamaid Eestis

Teated Väana mõisast pärinevad aastast 1325, mil see kuulus Padise kloostri. Sellest ajast on olnud mõisal mitmeid omanikke. Kuni võõrandamiseni 1919, kuulus see von Stackelbergidele. 1797 laskis Otto Magnus von Stackelberg püstitada hilisbarokses stiilis väga omapärase hoone, mille mõlemas otsas on kuppelkatusega tornikesed, mida ühendavad põhiosaga galeriid. 1920. aastast tegutseb majas kool, sestap on see nii hästi säilinud. Muidugi on mõisa korduvalt restaureeritud ja see on üks ilusamaid koole Eestis.

Pika päeva lõpetasime Hüüru mõisas

Mõis rajati 1560 Väana jõe kaldale Harku karjamõisana. Aastatel 1925-1973 asus hoones kool. 1970-ndatel kolis mõisa raamatukogu, mis tegutseb siiani. Majas on olnud ka kauplus.

Kunagine ühekorruline historitsistlik härrastemaja on nii palju kordi ümber ehitatud, et ka see ei kuulu enam muinsuskaitse alla. Küll aga leiab hoone laialdast kasutust: koos käib külaselts, korraldatakse kontserte, teatrietendusi. Meiegi Seniorteater on sealses saalis esinenud, mille akustikat on kiitnud nii mõnigi tuntud laulja.

Koju jõudsime pärast kaheksat öhtul, oli väga sisukas päev. Saime teada palju huvitavat mõisate ajaloost ja tutvusime huvitavate inimestega. Täname korraldajaid, ootame uusi meeldivaid avastusretki.

Sügis Saue Päevakeskuses

◇ 22. septembril kell 18.30 lauluklubi.

◇ 27. septembril kell 10.52 sõidame rongiga Paldiskisse. Palume eelnevalt päevakeskuses registreeruda.

◇ 28. septembril kell 10 silmade kontroll. Registreeruda Hindpere Optika telefonil 5323 2454.

◇ 28. septembril kell 13 raamatuklubi.

◇ 30. septembril kell 15 Tallinna Tehnikaülikooli Vilistlaste Naiskooori kontsert Saue

kontserdisaalis. Juhatavad Andres Heinapuu ja Tiina Selke. Kontsert on tasuta.

◇ 1.-8. oktoober Rumeenia reis. Väljasõidu aeg täpsustamisel.

◇ 2. oktoobril kell 16 alustab näitering. Uued liikmed on väga oodatud.

Seltsingud

◇ 29. septembril kell 16 Tammetõru koosviibimine.

◇ 3. oktoobril kell 10 invaühingu koosolek.

KUNDALINI JOOGA
INTENSIIVKURSUS
ALGAJAILE SAUEL
 7.-8. OKTOOBRI
 KELL 10.00-17.00
 WWW.SIMRAN.EE
 +372 5253753

KUULUTUSED

Teenused

SAUE LOOMAKLIINIK. Avatud E-R 15.00-19.00. L, P suletud. Telefon 6003382, info@sauekliinik.ee. Vältimaks asjatut ootamist, palume kliiniku telefonil aeg ette registreerida! Koduvisiidid.

Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raiet ja puude hooldusloikust. Puude tervisliku seisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta. SOODSAD HINNAD. Telefon 5220321, www.arbormen.ee.

Killustik, liiv, graniitkillustik, sõnnik, sõelutud põllu- ja kompostmuld, kasvumuld, betoonisegu. Veokogused 0,1-8t. Hea hind kokkuleppel! Tel 5015992.

Väikeveod kuni 2,5t. Kohaleveoga liiv, muld, killustik, sõnnik, turvas, asfaldipuru, betoon. Tel 5092936.

Kahjuritõrjevahendid koju ja aeda. Mullad, väetised, muruseemned jne. Mullamutide hävitamine. Tel 56698863.

Kivikorstnate parandus ja uute ehitamine. Tel 5188889.

Pottsepatööd ja looduskivi paigaldus. Materjal, transport meie poolt. www.ahjudjakaminad.ee. Tel 58033448, Ain.

Liiv, killustik, sõelutud põllu- ja metsamuld, haljastusmuld, freesasfalt, kruus kohaleveoga. Hea läbivus ja manöövervusvõime. Tel 5079362.

Hispaania keel. Kutsume Teid hispaania keele kursustele reedeti Saue Noortekeskuse ruumides. Info ja registreerimine a.s.wesman@gmail.com.

Oled oodatud KUNDALINI JOOGA tundidesse Saue kolmapäeviti kl 10.00 ja 19.00 ning Laagris esmaspäeviti kl 18.30! www.simran.ee.

Ehitusluba. Kasutusluba. Projekteerimine. Ehitise audit. Hoonete seadustamine. 5220023, Mikk. Täname kliente, keda olema saanud aidata.

Korstnate renoveerimine ja ehitus, 56293653.

Ostan

Pere ostab nõukogudeaegseid lauanõusid ja lillevaase. Telefon 58599737, e-posti aadress tarbeklaas@hotmail.ee.

Soovin osta kiiresti sõiduauto, hinnaga kuni 1000 eurot. Võib olla ka ilma ülevaatuseta. Telefon 58190200, e-posti aadress Rain30@hotmail.ee.

Ostan kasutuseta jäänud sõiduauto või kaubiku. Võib olla remonti vajav, pakkuda võib ka Vene autot. Tel 56298239.

Ostan põrandalaudu koos kohaletoomisega. Lembe 53429357.

Müün

Müüa toored küttepuid: lepp 33€/rm, sanglepp 36€/rm, haab 36€/rm, kask 39€/rm, saar 39€/rm. Kogus alates 7 rm, transport hinna sees. Tel 55518498.

Märjad küttepuid. Valge lepp 33€/ruum, must lepp 36€/ruum, metsakuiv okaspuu 35€/ruum, kask 39€/ruum. Tellimine ja info telefonil 53492730 või www.metsasoojus.ee.

Müüa ümarat ja kandilist puitbriketti, pelleteid, sõelutud kivisütt ning kütteklotsid võrkkotis. Transport Sauele tasuta. Tel 53593615, www.keilabrikett.ee.

Aia, värava, tõstuse ja automaatika lahendused parima hinnaga Eestis. Liugvärava komplekt kuni 4,5 m avale 1495 eurot. Tiibvärava komplekt kuni 4m avale 1150 eurot. Tõstuks 2,5 m x 2 m 450 eurot. www.koduvärv.ee, tel 5895 8809, info@koduvärv.ee.

Müüa uus kolme käiguga kolmerattaline jalgratas. Telefon 5512467.

Magus mesi Padise valla niitudelt! 0,5l purk/700g, hind 5,50 eurot purk. Toon koju mee kätte tasuta. Helista 51916171.

Meilt saab taas tellida kartulit, kõõgiluju ja mett! Tellimusi võtame vastu igapäevaselt. Tellimiseks ja lisainfo saamiseks helistage tel 58652190.

Müüa puitbrikett, premium pellet 6 j 8mm, 40L kottides: lepp, kask ja kütteklotsid; kivisüsi, multš. Laost saab osta ka paki kaupa! www.leilibrikett.ee, tel 56924924, 6379411.

Kinnisvara

Ostan Sauele uuema maja. Telefon 55520120.

Üürin Sauele 2-3-toalise kõige mugavusega korteri. Telefon 56698863.

Ostan korteri Saue linnas, kõik pakkumised on oodatud! Tel 56641122.

Ostan garaaži, kõik pakkumised on oodatud! Tel 56641122.

Müüa või üürida 3-toaline korter Saue linnas. Kontakttelefon 5146094.

Pakun tööd

Mõisa Hambaravi otsib alates novembrist sel aastal oma kollektiivi töökat ja sõbralikku hambaarstiabilist-assistenti. Kontakt: info@moisahambaravi.ee, 55654381.

Mänguväljakuid tootev rahvusvaheline ettevõtte Laagris otsib oma kollektiivi keevitajat. Tel 5288203. E-mail janek.teinlum@lappset.com.

Väikebusside ümberehitaja/komplekteerija töö sisu on väikeveokite ümberehitus, sh vineerimine, isolatsiooni paigaldus, lisaistmete, vaheseinte, riiulite jt sisustuselementide paigaldamine. Sobiv kandidaat on hea tehnilise taibuga, kohusetundlik ja täpne. Töö asukoht Keila lähedal Kumnas. Tel 5028725, e-mail meeli@bennett.ee.

Vajatakse kõrvalhoone projekteerijat Saue linna. Telefon 6595064.

Vajatakse kõrvalhoone ehitajat Saue linna. Telefon 6595064.

Farm Est OÜ otsib Saue kauplusesse müügikonsultanti. Täpsem info tel 56568382 või Veiko@farmest.ee.

Südamlik kaastunne
Ave Veskele perega kalli
KASUISA, VANAI SA
kaotuse puhul.
Kersti, Evelin, Kätlin, Marge, Tuuli,
Elleriin, Galina

Vabandus

Saue Päevakeskus avaldab sügavat kahetsust seoses vale nime sattumiseiga leinakuulutusse. Vabandame Anu Esko ja kõigi lähedaste ees. Kuulutuse õige tekst pidanuks olema: „Avaldame kaastunnet Anu Eskole abikaasa Andres Esko surma puhul. Päevakeskus, Rukkilill, Lauluklubi.“

auto maailm

Salome Auto AS on peamiselt autovaruosade jae- ja hulgimüügiga tegelev ettevõtte, mis alustas oma tegevust 1993. aastast. Salome Auto AS haldab kauplusteketti AUTOMAAILM.

Peatselt Keilas avatav uus Automaailma
kauplus otsib oma kollektiivi asjalikke

VARUOSAMÜÜJAID

Töö kirjeldus

- kaupade müük koos aktiivse ja meeldiva klienditeenindusega
- klientide nõustamine
- kauba vastuvõtt ja väljapanek
- kaupade inventeerimine

Nõudmised kandidaadile

- väga hea suhtlemisoskus
- eesti ja vene keele oskus
- eelnev müügitoõ kogemus
- tehniline taiplikkus
- täpsus, ausus ja kohusetundlikkus

Ettevõtte pakub

- töötlemustele orienteeritud tööta
  - võimalust töötada arenevas ettevõttes
  - erinevad soodustused oma töötajatele
- Brutopalk: Alates 1000.00 EUR kuus

Kandideerimiseks saada oma CV tanel@salome.ee

PANEME PILDID KOKKU

Tõnu Kumari 287
Kalev Israel 274
Jaan Kalbus 273

SÕBRALIK JA ARUKAS SAUE

PILATES
algajatele
alates 5.oktoobrist
neljapäeviti
kl 19.15.

Tunnid toimuvad
Saue lasteaia
võimlemissaalis
(Koondise 23),
sissepääs peauksest.

Tunni tasu 7 eurot.

Registreerimine ja info:
kairi.sule@gmail.com.

Karate kursused algajatele
alates 12. septembrist

Treeningud Saue Gümnaasiumi rõdul
teisipäeviti ja neljapäeviti kl 18-19.

Oodatud on nii poisid kui tüdrukud.

Info Rene Toome 5.dan. GSM 5561 9155.

E-mail renetoome001@gmail.com

Müüa

- haljastusmuld
- liiv
- killustik

Toome kauba ise kohale
Kopp-laaduri teenus
info@kalsep.ee
telefon 5346 0382

SAUE RAUAKAUBAD
Kasesalu 12, Saue
E-R 8:30-17:00

SELLE KUPONGIGA
KÕIK TOOTED
-10%

kinnitusvahendid, maaintarbed,
käsitööriistad, elektritööriistad, mõõte-
ja märkimistarbed, elektritarbed,
toorivad ja palju muud!

RAHVA NIMEL, MAAL JA LINNAS

KÜSI OTSE! RÄÄGI KAASA!

Jüri Ratas
Peaminister

Enn Eesmaa
Riigikogu
aseesimees

27. septembril algusega kell 18.00
Mustkunstiteatri saalis Laagris, Veskitammi 3

**SAUE LINNA
ORIENTEERUMINE**
toimub laupäeval
7. oktoobril 2017

**KAVAS ON
JOOKSU – ja RATA-
ORIENTEERUMINE**

Jooksurajal saab valida lühema ja pikema raja vahel.
Rattaorienteerumisel hiiver kohustuslik!

START KELL 12.00 SAUE STAADIONIL
Registreerimine toimub kohapeal kell 11.00-11.45.
Kiirematele auhindad!
Tule osale kogu perega!
Osalejate vahel loositakse auhindu!

Lisainfo Saue Spordikeskuse juhataja
Terje Toomingas
+37253435855

Üritust toetab Saue Spordikeskuse koostöös Saue Tammede Spordiklubi

Saue Tammede

**Saue
Kodu-uurimise
Seltsing
15**

*Olnu
väärtustamises
ja hoidmises
on me vägi
ja hingejõud*

Raudtee tulek Eestisse - Küllö Arjakas
Raamatu "Friedrichshofi platvorm" esitlus
Seltsingust eile, täna ja homme

**laupäeval, 30. septembril
kell 14 Saue mõisas**

Armsad sõbrad, ajaloo huvilised,
lahked mälestuskivi fondi annetajad,
kõik, kel Saue südames!

Olete oodatud tähistama meie sünnipäeva ning
Saue raudteepeatuse rajamise 145. aastapäeva

Saue koduloolased

AS BALSNAK INTERNATIONAL HOLDING
Otsib enda Ääsmäe meeskonda

**LIINIOPERAATOR-
SEADISTAJAID**

Pakume sulle:
Pikaajalist töösuhet
Huvitavat tööd arenevas ettevõttes
Väljaõpet kohapeal
Toremaid meeskonnakaaslasi
Katseaja lõppedes bruto kuupalka
alates
1100€

Ootame sinult:
Valmidust graafikujärgseks
tööks E-R
07.30-16.00/16.00-00.00
Huvi tehnika vastu
Ausust ja kohusetundlikust
Head füüsilist vastupidavust
Mõttelaadi, et töökoht on sinu
teine kodu!

Balsnack

**KRÖPSU
JA
POPCORNI
TAHAD TEHA?**

Saada enda cv aadressile
info@balsnack.ee
või helista 67 28 980

www.balsnack.ee

Tallinna Tehnikaülikooli
Vilistlaste Naiskoor

**LAULUGA
SÜGGISESSE**

Saue Kontserdisaalis
Nurmesalu tn. 9

laupäeval, 30. septembril 2017
kell 15

Juhatavad
Andres Heinapuu ja Tiina Selke

Kontsert on tasuta

KEILA
TARBIJATE ÜHISTU

Nädalalõpu pakkumised 22.-24. september

Saue Kaubakeskuses

Ridva 15, Saue. Avatud: 9-22

RÕÖMU KAUBAMAJA
Haapsalu mnt. 57b, Keila. Avatud: 9-22

Lillesibulad -20%

Pakkumine kehtib 22.-24. september või kuni kaupa jätkub! Lisainfo: www.keilaty.ee, tel: 6580800

Seapraad kamaraga maitsestatud Maks ja Moorits 2,99 €/kg (tavahind 5,99 €/kg) -50%

Fried wings 700 g Tallegg 3,99 € (5,70 €/kg) (tavahind 4,99 €) -20%

Fried CHICKEN wings -20%

Kapsa-porgandisalat 1,70 €/kg (tavahind 2,40 €/kg) -30%

Rukkypala 330 g Leibur 0,63 € (1,91 €/kg) (tavahind 0,78 €) -20%

Kohupiimakook 5,99 €/kg (tavahind 8,40 €/kg) -29%

Kohv Presidenti 500 g 3,59 € (7,18 €/kg) (tavahind 5,99 €) -40%

Blend-a-med Complete 7 Extra Fresh hambapasta 100 ml -21%

Blend-a-med Complete 7 White 100ml hambapasta 100 ml

Blend-a-med 3D White Artic fresh hambapasta 100 ml

Blend-a-med 3D White hambapasta 100 ml 1,45 € (14,50 €/L) (tavahind 1,82 €)

Hansabuss AS ootab oma Harjumaa liinide meeskonda

BUSSJUHTI – KLIENDITEENINDAJAT

Ootan pönevusega Sauele oma uut juhti...

Kui Sul on bussijuhi amet selge ning soovid kodulähedast ja kindla graafiku alusel tööd, palun saada meile oma töösoov CV Keskuse töövahendusportaalil või personal@hansabuss.ee. Täiendav info tel: 671 3267 (Leelo)

HANSABUSS
Selleksõnad ratastel - Companions on wheels

VIIRPUUKODU

Müüa ehitusvalmis elamu- ja paaris-elamukrundid

viirpuukodu.ee

ÜHINENUD KINNISVARA-KONSULTANDID

Müügiinfo
Urmas Tehver 513 1410
Herkki Suurman 527 2815

HEA TULEVASE SAUE VALLA ELANIK!

Kutsume Sind arutlema võimaluste üle, kuidas meil kõigil on uues Saue vallas hea elada.

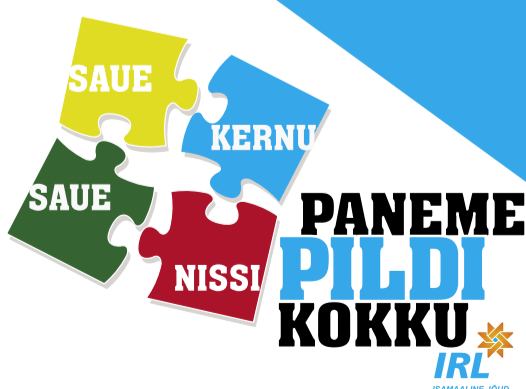
Sina ja Sinu mõtted on meile väga olulised!

Meie kohtumised leiavad aset:

- 11. septembril **Nissi Kultuurikeskus** (Nissi tee 53c Riisipere)
- 18. septembril **Kernu Valla Kultuurimaja** (Riisipere tee 6, Haiba küla, Kernu vald)
- 25. septembril **Saue Valla Kultuurimaja** (Veskitammi 8, Laagri alevik)
- 2. oktoobril **Hüüru Mõis** (Jõe tee 2, Hüüru küla)
- 4. oktoobril **Saue Noortekeskuses** (Koondise 20, Saue linn)

kell 19.00

Vaatame koos tulevikku!

Andres Pajula

174

Hea hariduse eesvedaja

21. sajandi õpikeskkond
Motiveeritud õpetajad
Õnnelikud lapsed

ÜHINENUD SAUE VALMISLIIT
KOOSTOO-MEIE VALD
WWW.KOOSTOO.EE

ANDRUS ORUSTE ANDRES PAJULA JAANIKA KÄÄRST VELLO TOOMIK NILS JOONAS PÕLDME

VALI VÄRSKE VAADE!

Meie meeskonnas ei ole nuditud meelt, turvalist tuttava tee otsimist või jalgpidi poliitretoorikasse betoneeritud üksluisust. Harjumuspärast asendab otsiv vaim. Ette on näidata kaheksa aastat kaptenivastutust. Me oleme valmis järgmised neli aastat läbi metsa tungima, põlved marraskil, et lõpujoonele jõudes hõisata – jah, me tegime ära. Teeme koos Saue suureks!

Jah, me tegime!
Andres Laisk, Saue vallavanem

TULE JA KOHTU MEIEGA 27. septembril
kell 19.00 Saue linna noortekeskuses!

ÜHINENUD SAUE VALMISLIIT
KOOSTOO-MEIE VALD
WWW.KOOSTOO.EE

JAH!
me teeme